

E.00000482140

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2578
Tarih : 30.05.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2010 yılında hayvancılıktaki kriz ile başlayan tarım alanındaki kriz geçen gün derinleşerek devam etmektedir. AKP'nin küçük üreticiyi üretim dışında bırakan neo-liberal bir anlayışla sürdürdüğü tarım politikaları tarım sektörünü bütün yapılanmasıyla çökme noktasına getirmiştir. Türkiye'nin, içerisinde bulunduğu ekonomik krizin de etkisiyle, tarım sektörünün ekonomideki ağırlığı her geçen yıl azalmaktadır. 2017'de ekonomi yüzde 7.4 büyürken, tarımdaki büyüme yüzde 4.9 olmuş, 2018'de ise, ekonomi yüzde 2.6 büyürken, tarımdaki büyüme yüzde 1.3 seviyesinde kalmıştır. Tarımsal girdi maliyetlerinin her geçen gün artması çiftiği üretmekten vazgeçme noktasına getirmiştir. Bu amaçla tarım alanında yaşanan yapısal sorunlar ile birlikte çiftçilerin mevcut sorunların tesbit edilerek çözüm üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İktüzüğün 104. ve 105. Maddelerine göre Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Ömer ÖCALAN

Şanlıurfa Milletvekili

E.00000482140

GEREKÇE ÖZETİ

AKP'nin ısrarla sürdürdüğü neoliberal politikaların sonucu olarak, çiftçiler her gün üretimi terk ederken tarımsal üretim ve hayvancılıkta tamamen ithalata dayalı bir politikanın sonucu olarak bugün tüketiciler soğan gibi temel ürünleri dahi fahiş fiyatlardan satın almaya devam etmektedir. Ekonomik krizle birlikte pazar fiyatlarındaki fahiş artış çiftçinin iflasını ve yok oluşunu hızlandırmaktadır. AKP, tarımdaki yapısal sorunlara dair kalıcı çözümler üretmek yerine, var olan yapısal sorunların daha da derinleşmesine yol açacak yanlış politikalarda ısrarını sürdürüyor. 'Tarımda Milli Birlik Projesi' diye kamuoyuna açıklanan 'yeni tarım politikasının da büyük birkaç sermaye grubunun dışında üreticiye de, tüketiciye de bir yarar sağlamayacağı kısa sürede görülecektir

10 Mayıs 2019 tarihinden itibaren açıklanan son 5 günde tarım sektörüyle ilgili açıklanan bütün resmi verilerin hepsinin olumsuz olması tarım alanında yaşanan krizi açık bir şekilde ortaya koymaktadır. 10 Mayıs Cuma günü Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in açıkladığı 1'inci çeyrek "Kırmızı Et Üretim İstatistikleri"ne göre Türkiye'nin toplam kırmızı et üretimi, bu yılın ilk çeyreğinde bir önceki döneme göre yüzde 18,6 düşerken, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16,5 geriledi. Sığır eti üretimi, bir önceki döneme göre yüzde 20,2 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 13,7 düştü.

13 Mayıs 2019 tarihinde TÜİK'in açıkladığı "Süt ve Süt Ürünleri Üretimi Mart 2019" verilerine göre Toplanan inek sütü miktarı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,6 azaldı. İnek peyniri üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,2 düştü. Yoğurt üretimi yıllık bazda %1,5 azalırken, ayran üretimi %2,3 geriledi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış şekilde 2019 yılının ilk 3 ayındaki toplanan inek sütü miktarı geçen yılın ilk 3 ayına göre ise yüzde 6,8 geriledi. Süt Ulusal Konseyinin tavsiye niteliğindeki çiğ süt referans fiyatı son 1 yılda yüzde 30 artarken, aynı çiğ sütün çiftliklerdeki üretim maliyeti yüzde 50 seviyelerinde arması ile ortaya çıkan yüksek maliyet nedeniyle üreticiler anaç hayvanlarını kesime göndermeye devam etmektedir. Ayakta kalmaya direnen diğer üretici ise yemden kesintiye gitmektedir. Bu da dolayısıyla hayvan başına süt verimini düşürmektedir.

Yine 13 Mayıs 2019 tarihinde TÜİK'in açıkladığı bir diğer veriye göre TÜİK'ten "Kümes Hayvancılığı Üretim Verileri"ne göre Mart ayında kesilen tavuk sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,6 azaldı. Tavuk eti üretimi de bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,7 düştü.

14 Mayıs 2019 tarihinde TÜİK'in açıkladığı Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım-ÜFE) Nisan ayı verilerine göre bir önceki aya göre yüzde 1,09 artışla 162,35 değerini alırken Tarım-ÜFE, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 30,75 yükselerek, 12 aylık ortalamalara göre yüzde 18,12 arttı. Nisan ayındaki Tarım-ÜFE endeksi yıllık bazda endeks tarihinin rekorunu kırarak endekste kapsanan 77 maddeden, 3 madde bu ay endekse girerken 47'sinin fiyatlarında artış, 18'inin fiyatlarında ise azalış yaşandı.

Bununla tarımsal üretimin gelişimi ile ilgili önemli bir veri olan traktör üretiminde de geçen yıldan itibaren ciddi bir azalış yaşanmaya devam ediyor. Türk Tarım Alet ve Makineleri

E.00000482140

İmalatçıları Birliği (TARMAKBİR) 2019 Nisan ayında yayımladığı rapora göre Trak Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 46,9 azalırken 2019 yılının ilk 4 aylık dönemindeki traktör üretimi ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 61.6 azalmıştır. Yayımlanan verilere göre Ocak-Nisan 2018 döneminde 23 bin 166 traktör üretilirken, Ocak-Nisan 2019'da üretilen traktör sayısı 8 bin 885'e düştü. Aynı düşüş Tarım makine ve ekipmanları üretiminde de yaşanmaktadır.

GEREKÇE

Yukarıda açıklanan veriler ile birlikte genel olarak tarım alanında genel verilere baktığımızda durum çok farklı değildir. Tarım sektörünün 2010'da yüzde 23.3 olan istihdamdaki payı

2018'de yüzde 17.3'e gerilemiştir. Hem üretim alanlarının daralması, hem çiftçi sayısındaki düşüş tarımda bir üretim sorunu olduğunu açıkça gösteriyor. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2002 yılında 26 milyon 579 bin hektar olan ekim alanları 2018'de 23.2 milyon hektara gerilemiştir. Üretim alanları daralırken çiftçi sayısı da azalmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, 2003'te Çiftçi Kayıt Sistemi'nde 2 milyon 765 bin 287 çiftçi kayıtlı iken, 2017 yılında bu sayı 2 milyon 132 bin 491 kişiye gerilemiştir. Tarımsal hâsıla bakımından Avrupa'da birinci, dünyada yedinci ülke olmakla övünürken dolar bazında değerlendirildiğinde tarımsal hâsılada da ciddi düşüş söz konusudur. Türkiye'nin 2010 yılında tarım hâsılası 52 milyar 592 milyon dolar iken, 2018'e gelindiğinde 42 milyar 517 milyon dolara gerilediği görülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı tarım ürünleri üretici fiyat endeksine (ÜFE) göre tarımda yıllık ÜFE nisan ayında yüzde 30.75 oldu. Bu da son bir yılda çiftçilerin üretim maliyetinin yüzde 30.75 arttığını gösteriyor.

[TÜİK]

TÜİK'in açıkladığı nisan ayı tarım ÜFE verilerine göre tarımda ÜFE nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 1.09, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 14.44 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 18.12 artış göstermiştir.

Sekiz bine, geçen yılın verilerine göre, yakın çiftçi tarım kredi kooperatiflerine olan borçlarını ödeyemedikleri için icra kısılcına girmişlerdir.

Üretim maliyetleri son derece yüksek olan ve finansal kriz içinde bulunan çiftçinin en büyük problemlerinden biri, önemli ürünler bazında çiftçinin eline geçen fiyat kimi ürünlerde enflasyonun altında kalmıştır. 2018'de ortalama satış fiyatı bir önceki yıla göre buğdayda yüzde 5.5, mısırdaki yüzde 13.5, tütünde yüzde 14.6, pamukta yüzde 13.3 artarken yüzde 20.3'lük enflasyonun oldukça gerisinde kalmıştır.

Tarımsal üretimde sorunlar bu kadar belirginken AKP çiftçiyi, üreticiyi desteklemek yerine tersi olarak çiftçi ve üreticinin desteklemeden payını sürekli olarak azaltmaya yönelik politikalar ortaya koymaktadır. Bu bağlamda pamuk sektöründe yaşanan son gelişme durumun

E.00000482140

daha net bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. Son olarak pamukta dekar başına ve desteğinin, geçtiğimiz yıllardaki uygulamanın, aksine 500 kilogram ile sınırlandırılması çiftçiye zora sokan ve üretimde koparan bir yaklaşımdır. Çiftçiler buğday, mısır gibi ürünlerden para kazanamayınca, pamuktaki teşvikin de etkisiyle, pamuğa yönelmiş fakat pamuğa getirilen 500 kilogram sınırlaması çiftçiye üretimden vazgeçme noktasına getirmiştir. Fatura ve stopajlar daha önce çiftçiler için belirlenen, ayrı ayrı, kotalardan kesilmiş fakat daha sonra ödemelerin 500 kilogram üzerinden yapılacağı Tarım Bakanlığı tarafından açıklanmıştır. Bununla birlikte Şanlıurfa'da sulama birlikleri pamukta dönüm başına sulama ücretini yaklaşık %50 artırarak 160 liraya çıkartması üreticinin var olan maliyet ve sorunlarını daha da artırmıştır. Türkiye pamuk üretimin % 42'si Şanlıurfa'da olduğunu hesaba kattığımız zaman buradaki üreticinin yaşadığı sorunlar ve dolayısıyla üretiminde yaşanmasına yol açacaktır.

Tarım alanındaki verilerin de açıkça gösterdiği üzere tarımsal üretim ve hayvancılık alanındaki kriz her geçen gün derinleşerek devam etmektedir. Özetle ifade edilmeye çalıştığımız tarım alanın yaşanan sorunlar ile birlikte tarım alanında yaşanan yoğun işsizlik ve yetersiz yatırımlar tarımlar, girdi maliyetlerindeki artış, ürün satış fiyatlarının düşük olması ve AKP'nin özellikle son 10 yılda uygulamaya koyduğu yanlış ve yandaş tarım politikaları çiftçiye üretimden uzaklaşmaya, dolayısıyla, temel geçim kaynağından mahrum kalma noktasına getirmiştir.

Yukarıda belirtildiği gibi etten süte, üretici fiyatlarından traktör üretimine kadar açıklanan verilerden de anlaşılacağı üzere üretim maliyetlerindeki artışın da etkisiyle üreticiler üretimden kopmaya devam ediyor. Buna ek olarak tüketicilerin alım gücünün düşmesiyle yaşanan daralma tarım alanındaki sorunları ve toplumsal alanı bütünüyle etkilemektedir.

AKP'nin neoliberal politikalarının sonucu olarak ortaya çıkan ithalata dayalı bir tarımsal üretimin yarattığı kırılganlığı da Tarım-ÜFE verileri net olarak ortaya koymaktadır. Sadece TARMAKBİR'in verilerine bakıldığında yaşanan kriz etkisinin çiftçi ile sınırlı kalmadığını ve kırsaldaki istikrarsızlıktan sektörün bütün paydaşları derinden etkilediğini göstermektedir

Bu amaçla tarım alanında yaşanan yapısal sorunlar ile birlikte çiftçilerin mevcut sorunların tesbit edilerek çözüm üretilmesi amacıyla acil olarak Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

E.00000482140

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şev</i>
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. De</i>
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>Habip</i>
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	<i>Dilşat</i>
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>Oya Ersoy</i>
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	<i>Züleyha</i>
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	<i>Erol Katircioğlu</i>
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	<i>Ali Kenanoğlu</i>
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	<i>Zeynel Özen</i>
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	<i>Musa Piroğlu</i>
12	AHMET ŞIK	İSTANBUL	<i>Ahmet Şık</i>
13	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>Murat Çepni</i>
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil Kemalbay</i>
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	<i>Ömer Faruk Gergerlioğlu</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma Çelik</i>
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>Ebru Günay</i>
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>Mahmut Toğrul</i>
19	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>Pero Dunder</i>
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan Turan</i>